

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 8Csp/4/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8221200041
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Daráková
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2023:8221200041.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov v konaní pred sudkyňou JUDr. Andreou Darákovou, v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX C. XX, právne zastúpený advokátom: Mgr. Matúš Macko, so sídlom Karpatská 804/10, 089 01 Svidník, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o vydanie bezdôvodného obohatenia, v opätovnom konaní po rozhodnutí Krajského súdu v Prešove č.k. 12 CoCsp 32/2022-132 z 18.10.2022, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie v sume 484,- Eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy, počnúc od 06.02.2021 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobcovi priznáva voči žalovanému 100 % nárok na náhradu účelne vynaložených trov konania, o výške ktorých rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

Žalobou doručenou Okresnému súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) 07.01.2021 sa žalobca domáhal voči žalovanému vydania mu bezdôvodného obohatenia spočívajúceho v sume 484,- Eur, ktorú sumu mal žalobca bezdôvodne zaplatiť žalovanému, keďže úverová zmluva č. 800501538, ktorú žalobca uzatvoril so žalovaným 26.09.2011 (ďalej len „úverová zmluva“), je podľa žalobcu bezúročná a bezpoplatková, pretože neobsahuje všetky zákonné náležitosti podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, platného a účinného v čase uzatvorenia úverovej zmluvy, z ktorého dôvodu podľa žalobcu mal žalovaný nárok iba na vrátenie mu, na základe označenej úverovej zmluvy poskytnutej sumy istiny úveru vo výške 500,- Eur a nie aj na vrátenie iných poplatkov a úrokov s tým, že napriek tomu žalobca zaplatil žalovanému až sumu 984,- Eur. Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému aj priznania mu úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 484,- Eur počnúc od druhého dňa po doručení žaloby žalovanému do zaplatenia. Napokon žalobca v žalobe uviedol, že nemá k dispozícii úverovú zmluvu z 26.09.2011, pretože túto stratil a na jeho písomnú žiadosť adresovanú žalovanému o vydanie jej rovnopisu, žalovaný nereagoval z ktorého dôvodu žalobca navrhol, aby túto úverovú zmluvu za účelom preskúmania a posúdenia jej zákonných náležitostí a prijateľnosti zmluvných dojednaní, aby ju od žalovaného vyžiadal okresný súd s tým, že údaje uvádzané v žalobe žalobca zistil iba z internetovej stránky žalovaného. V súvislosti s nárokom na vydanie žalobcovi bezdôvodného obohatenia, tento v žalobe tiež uviedol, že o skutočnosti, že žalovaný sa na jeho úkor mohol bezdôvodne obohatiť sa žalobca dozvedel od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS dňa 10.01.2019, ktoré združene žalobcu informovalo, že úverové zmluvy žalovaného spravidla nemajú všetky zákonné náležitosti, preto už v minulosti bola súdmi konštatovaná ich bezúročnosť, sú úžerné a obsahujú aj neprijateľné zmluvné podmienky.

K žalobe boli pripojené: žiadosť žalobcu adresovaná žalovanému zo 04.07.2017 o vydanie mu úverových zmlúv, medzi inými aj sporom dotknutej úverovej zmluvy č. 800501538 z 26.09.2011; výpis z klientskej zóny žalovaného, týkajúci sa žalobcu a úverovej zmluvy č. 800501538; prehlásenie Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS z 25.01.2019.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe v prvom rade uviedol, že odmieta postavenie žalobcu ako spotrebiteľa, pretože podľa úverovej zmluvy z 26.09.2011 bol žalobcovi poskytnutý úver na účel výkonu zamestnania, o ktorej skutočnosti žalobca osobitne podpísal aj vyhlásenie a teda žalobca nie je spotrebiteľom. Podľa žalovaného pre právnu kvalifikáciu povahy poskytnutého úveru je postačujúci prejav vôle dlžníka uvedený v zmluve, pričom je podstatným, na aký účel bol úver poskytnutý, a nie na aký účel povinný (dlžník) poskytnuté peňažné prostriedky v skutočnosti použil s tým, že cit. „Zákonodarca v zákone o spotrebiteľských úveroch upravil špeciálne prípady, keď záujemca o úver ešte nie je podnikateľom, ani zamestnaný, avšak má záujem využiť úver na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Rovnaký právny názor zaujal napríklad Okresný súd v Trebišove v uznesení zo dňa 25.11.2010, sp. zn. 6Er/699/2009-113.“ S poukazom na judikatúru Európskeho súdneho dvora v oblasti spotrebiteľského práva (napr. C-464/01, vo veci D. B. proti C. E. AG publikovaný o.i. v Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M., Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník I. § 1 až 459. Komentář. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2009, s. 468 - 469) žalovaný tiež podotkol, že vzhľadom na vyhlásenia dlžníka (žalobcu) pri uzatváraní zmluvy je potrebné chrániť dobrú vieru druhej strany, t.j. ak dodávateľ koná v dobrej viere, že druhá strana nie je spotrebiteľ, nemôže sa táto osoba tohto postavenia neskôr dovoliavať. A contrario, ak by spotrebiteľ uviedol dodávateľa do omylu tvrdením, že je podnikateľom, hoci by ním nebol, bolo by potrebné takúto zmluvu charakterizovať ako obchod, a nie ako spotrebiteľský záväzok, pretože opäť je potrebné chrániť dodávateľovu dobrú vieru, ktorá je všeobecným princípom zmluvného práva (Bundesgerichtshof, SRN, 22.12.2004, VIII ZR 91/04 publikovaný o.i. v Eliáš, K. a kol.: Občanský zákoník. Velký akademický komentář. 1. svazek. § 1 - 487. Praha, Linde 2008, s. 324; Selucká, M. Ochrana spotrebitele v soukromém právu. 1. vydání. Praha : C. H. Beck 2008, s. 54). Okrem toho žalovaný má za to, že v danom prípade nenastal ani jeden prípad bezdôvodného obohatenia, ktoré predpokladá Občiansky zákoník, pretože žalobca plnil na základe platne uzavretej úverovej zmluvy, ktorá nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, rovnako právny dôvod na plnenie z tejto úverovej zmluvy nikdy neodpadol (nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, zrušeniu zmluvy a pod.) a majetkový prospech získal žalovaný z poctivých zdrojov. Podľa žalovaného je nárok žalobcu aj premlčaný, keďže cit. „... posledná úhrada zo strany žalobcu prišla v roku 2012...“, pričom žalovaný tiež zdôraznil, že žalobca vzhľadom na okolnosti uzatvorenia úverovej zmluvy ad hoc nepreukázal, žeby žalovaný konal s úmyslom bezdôvodne sa na jeho úkor obohatiť, pričom, cit. „Žalovaný so žalobcom uzatvoril zmluvu o úvere v zmysle zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, pričom veriteľ sa zaviazal, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky a dlžník sa zaviazal, že poskytnuté peňažné prostriedky veriteľovi vráti a zaplatí dohodnuté úroky. Žalovaný skutočne požadoval za poskytnutie peňažných prostriedkov odplatu vo forme úrokov za poskytnutý úver, keďže je to činnosť, ktorou sa žalovaný v čase uzatvorenia zmlúv o úvere zaoberal a na ktorú mal oprávnenie, nakoľko žalovaný mal v predmete podnikania aj poskytovanie úverov z vlastných zdrojov, čo medzi stranami sporu sporné nebolo. Táto skutočnosť, avšak, nedokazuje úmysel žalovaného získať bezdôvodné obohatenie. Žalovaný v čase uzatvorenia zmlúv o úvere nemohol mať vedomosť, ani predpokladať to, že o niekoľko rokov neskôr môže byť predmetná zmluva o úvere posúdená ako zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorá neobsahuje podstatné náležitosti podľa zákona o spotrebiteľských úveroch.“

K vyjadreniu žalovaného neboli pripojené žiadne listinné dôkazy.

Žalobca vo svojom stanovisku (replika) k vyjadreniu žalovaného, prostredníctvom svojho právneho zástupcu prehlásil, že zmienený úver z úverovej zmluvy z 26.09.2011 použil pre osobnú potrebu a nie pre účely zamestnania, pričom žalobca si ani len nevie predstaviť, kedy by potreboval úver na výkon zamestnania s tým, že súdu by mali byť známe nekalé praktiky žalovaného, ktorý svojich obchodných zástupcov inštruoval tak, aby vyznačovali účel úveru na zamestnanie, povolanie, alebo podnikanie s cieľom, aby bolo spotrebiteľovi zamedzené právo domáhať sa spotrebiteľskej ochrany, ktorej priznania sa žalobca dovoľáva, pričom v súvislosti s uvedenými praktikami žalovaného, žalobca argumentačne poukázal jednako na judikatúru súdov (napr. Ústavný súd ČR sp. zn. I. ÚS 1930/2011 z 10.01.2012; Krajský súd v Prešove sp. zn. 6Co/84/2011 z 26.05.2011), ako aj na rozhodnutie Ústredného inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie, sp. zn. SK/0755/99/2012 a SK/0756/99/2012 z 27.05.2013, ktorými boli uvedené praktiky žalovaného kvalifikované ako nekalé. Napokon žalobca uviedol, že jeho nárok na vydanie mu bezdôvodného obohatenia premlčaný nebol a to ani v subjektívnej premlčacej lehote,

odvíjajúcej sa od nadobudnutia jeho vedomosti o tom, že žalovaný sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil, ktorú vedomosť žalobca nadobudol od združenia na ochranu spotrebiteľov s tým, že do tej doby bol v presvedčení, že žalovaný konal poctivo a že od žalobcu prijímal iba platby na ktoré mal oprávnenie a jednako tento nárok nebol premlčaný ani v objektívnej premlčacej lehote, ktorá má byť podľa žalobcu 10 ročná, pretože žalovaný pri uzatváraní úverovej zmluvy konal úmyselne keď v nej neuviedol všetky zákonné náležitosti, ktoré mal žalovaný ako subjekt podnikajúci v oblasti poskytovania úverov poznať, pričom v tomto smere pokiaľ ide o aplikáciu 10 ročnej premlčacej lehoty, žalobca poukázal na judikatúru Krajského súdu v Prešove z rokov v rozmedzí od 2014 do 2017 a súčasne žalobca tiež uviedol cit. „Podstata aplikácie desaťročnej premlčacej doby spočíva v tom, že v dobe prijatia nezákonnej platby dodávateľ prijal platbu, o ktorej vedel, že ju získava na úkor spotrebiteľa ako bezdôvodné obohatenie, a to aj v prípade, ak by sa pripustilo, že v dobe uzatvorenia vadnej zmluvy ešte tento úmysel priamo nemusel mať. V každom prípade, prijatím platby tvoriacej bezdôvodné obohatenie, sa úmysel dodávateľa získať bezdôvodné obohatenie prejavil a naplnil jeho konaním, keď prijal a ponechal si platbu, ktorá mu bola vyplatená bez právneho dôvodu. Obchodník, profesionál vedel, že mu bola platba vyplatená v rozpore so zákonom a napriek tomu si platbu ponechal.“

K replike žalobcu boli pripojené: rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/84/2011; rozhodnutie Ústredného inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie, sp. zn. SK/0755/99/2012 a SK/0756/99/2012 z 27.05.2013 a výzva Európskej komisie k porušeniu č. 2012/4165 z roku 2013.

Žalovaný vo svojom vyjadrení (duplika) k replike protistrany iba uviedol, že má za to, že sa dostatočne vyjadril ku všetkým relevantným skutočnostiam prostredníctvom svojich dovtedajších podaní, na ktorých trvá v celom rozsahu a vzhľadom k tomu, že žalobca vo svojom vyjadrení uviedol opätovne tie isté skutočnosti, žalovaný považuje obsah svojich podaní za dostačujúci. Súčasne žalovaný predložil dodatok k úverovej zmluve č. 800501538 z 26.09.2011 v ktorom žalobca vlastnoručne napísal účel použitia úveru a to na náklady na pracovnú cestu, samotnú úverovú zmluvu žalovaný, ktorému bol známy obsah žaloby, nepredložil.

Na pojednávaní 10.05.2022 okresný súd vec prejednal postupom podľa § 180 Civilného sporového poriadku v neprítomnosti strán sporu a ich právnych zástupcov.

Okresný súd rozhodol vo veci rozsudkom č.k. 8 Csp 4/2021-91 z 10.05.2022 nasledujúcimi výrokmi cit. „I. Žalobu zamietá.

II. Žalovanému nepriznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania.“

Okresný súd svoj skorší zamietavý rozsudok odôvodnil neunesením dôkazného bremena žalobcom, ktorý nepredložil okresnému súdu úverovú zmluvu, ktorú mal žalobca uzatvoriť so žalovaným 26.09.2011 a titulom nezákonnosti (absencia zákonných náležitostí) ktorej si žalobca žalobou uplatnil svoj nárok na vydanie mu žalovaným bezdôvodného obohatenia, v ktorom dôsledku tak žalobca znemožnil aj okresnému súdu vykonať ex offio kontrolu tejto úverovej zmluvy.

O odvolaní žalobcu proti zamietavému skoršiemu rozsudku okresného súdu č.k. 8 Csp 4/2021-91 z 10.05.2022, rozhodol Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) uznesením č.k. 12 CoCsp 32/2022-132 z 18.10.2022 a to tak, že krajský súd označený rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pričom krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil nasledovne cit.

„Odvolací súd v prvom rade poukazuje na to, že z jeho rozhodovacej činnosti je mu známe, že v obdobných prípadoch (t.j. keď na strane žalobcu vystupuje fyzická osoba a na strane žalovaného nebankový subjekt a predmetom sporu je vydanie bezdôvodného obohatenia) sa jedná o spotrebiteľské spory. Napokon aj sám žalobca sa podanou žalobou domáhal ochrany svojich práv spotrebiteľa vyplývajúcich z úverovej zmluvy, ktorá má mať povahu zmluvy spotrebiteľskej. Aj napriek skutočnosti, že žalobca nepredložil v priebehu konania úverovú zmluvu zo dňa 26.09.2011 nebolo možné podľa názoru odvolacieho súdu neprihliadať na uvedenú skutočnosť, preto v tomto prípade bolo potrebné aplikovať na predmetný prípad aj osobitné procesné ustanovenia Civilného sporového poriadku o spotrebiteľských sporoch, a to konkrétne § 295 C.s.p., na ktorý poukazoval aj žalobca v podanom odvolaní.

V individuálnych spotrebiteľských sporoch je potrebné aplikovať § 132 ods. 3 C.s.p., teda v tomto smere súd prvej inštancie postupoval správne, avšak uvedené ustanovenie nemôže byť vykladané na ťarchu spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany. Nemôže byť na ťarchu spotrebiteľa, ak v dôsledku informačného deficitu, ktorý je pre neho v týchto sporoch obvyklý, v žalobe len označí dôkazy na podporu

svojich tvrdení, ale tieto nepripojí. V takýchto prípadoch zákonodarca „preniesol“ dôkaznú povinnosť zo spotrebiteľa na súd, ktorý je povinný (aj bez návrhu) obstarat' alebo zabezpečiť takéto dôkazy, a to aj v prípade, ak spotrebiteľ označený dôkaz nepredloží alebo nemôže predložiť vlastnou vinou. (...)

Úlohou súdu prvej inštancie bude preto znova vo veci konať v intenciách naznačených odvolacím súdom - vyžiadať od žalovaného ako veriteľa predloženie kópie úverovej zmluvy zo dňa 26.09.2011 a po jej predložení túto následne preskúmať jednak vo vzťahu k žalobcom vytykaným nedostatkom a jednak aj vo svetle záverov vyššie spomínaných rozsudkov Súdneho dvora EÚ a v dôsledku uvedených zistení opätovne posúdiť žalobcom uplatnený nárok - následne vo veci znova rozhodne, a samozrejme, svoje rozhodnutie v zmysle zásad uvedených v § 220 ods. 2 C.s.p. aj náležite odôvodní.“

Po vrátení veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, okresný súd v zmysle inštrukcie krajského súdu, vyžiadal od žalovaného, aby predložil úverovú zmluvu, ktorú 26.09.2011 zavrel so žalobcom a ktorú obratom žalovaný okresnému súdu aj predložil.

Na pojednávaní 24.01.2023 okresný súd vec prejednal so súhlasom žalovaného a právneho zástupcu žalobcu, ktorí ospravedlnili svoju neprítomnosť na pojednávaní z dôvodov hospodárnosti konania a kolízie iných pracovných povinností, v ich neprítomnosti, vychádzajúc pritom z písomných vyjadrení strán sporu.

Okresný súd vykonal vo veci dokazovanie vyjadreniami sporových strán a nimi priloženými listinnými dôkazmi a zistil tento skutkový stav.

Zo zmluvy o úvere č. 800501538 uzavretej 26.09.2011 vyplýva, že žalovaný poskytol žalobcovi, ktorý je v úverovej zmluve označený svojim menom, priezviskom, bydliskom, rodným číslom a číslom občianskeho preukazu, úver vo výške 500,- Eur. V úverovej zmluve je zaškrtnutá kolónka cit. „zamestnanie“, t.j. žalobca ako dlžník prehlásil, že sumu úveru použije na účely výkonu zamestnania. Žalobca ako dlžník sa zaviazal vrátiť jemu poskytnutý úver zvýšený o poplatok vo výške 484,- Eur, t.j. celkom mal za úver zaplatiť sumu 984,- Eur, ktorú sa žalobca zaviazal splatiť v 12-tich mesačných splátkach po 82,- Eur (12 x 83 = 984) počnúc dňom 01.11.2011 na účet žalovaného ako veriteľa. V úverovej zmluve nie je uvedená suma úrokovej sadzby úveru ani jeho ročná percentuálna miera nákladov (RPMN). V úverovej zmluve je predtlačené prehlásenie žalobcu ako dlžníka, že dňom podpisu úverovej zmluvy si okrem tejto úverovej zmluvy prevzal aj na jej zadnej strane (rozumej na zadnej strane úverovej zmluvy, pozn.) uvedené Všeobecné podmienky poskytnutie úveru (VP), ktoré VP sa však na zadnej strane žalovaným, okresnému súdu, zaslanej úverovej zmluvy nenachádzajú (pozn.).

V dodatku k zmluve o úvere č. 800501538 z 26.09.2011 (čl. 67 spisu), ktorý dodatok je taktiež žalobcom a žalovaným podpísaný 26.09.2011 je uvedené, že žalobca ako dlžník prehlasuje, že z úveru poskytnuté peňažné prostriedky v sume 500,- Eur použije na cit. „Náklady ... cestu“ (nečitateľné, pozn. okresného súdu).

Podľa výpisu z klientskej zóny žalovaného, žalobcovi na základe úverovej zmluvy č. 800501538 z 26.09.2011 bol poskytnutý úver v sume 500,- Eur, pričom splatených bolo 984,- Eur.

V prehlásení Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS (ďalej len „OZ“) č. H 15/19 z 25.01.2019 je uvedené, že žalobca sa 10.01.2019 obrátil na OZ za účelom porady ohľadne úverov od žalovaného s tým, že mu bolo poradené, aby predložil úverové zmluvy a prehľady platieb, pričom aj napriek tomu, že žalobca tieto úverové zmluvy nepredložil, mu bolo od OZ oznámené, že žalovaný sa na úkor žalobcu obohatil, pretože úverové zmluvy pre absenciu zákonných náležitostí sú bezúročné a bezpoplatkové cit. „... čo aj konštatovali súdy vo svojich právoplatných rozhodnutiach...“, pričom OZ odkázalo žalobcu ohľadom právnych služieb na advokáta.

Podľa § 290 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) „Spotrebiteľský spor je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou.“

Podľa § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „v znení účinnom v rozhodnom čase“) „Zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na

požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.“

Podľa § 52 ods. 1 až 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) v znení účinnom v rozhodnom čase „Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.“

Podľa § 54 ods. 1 a 2 OZ v znení účinnom v rozhodnom čase „Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.“

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v rozhodnom čase „Spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.“

Podľa § 1 ods. 8 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v rozhodnom čase „Ustanoveniami tohto zákona nie sú dotknuté ustanovenia Občianskeho zákonníka ani osobitných predpisov.“

Podľa § 2 písm. a) a b) zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v rozhodnom čase „Na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania,

veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.“

Podľa § 2 písm. d) zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v rozhodnom čase „Na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.“

Podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v rozhodnom čase „Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

druh spotrebiteľského úveru,

obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je zmluvnou stranou aj finančný agent, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,

adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,

identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,

dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,

celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,

opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,

úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,

ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,

výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,

právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,

prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,

úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,

veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,

výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,

informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,

právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,

spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,

názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,

priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.“

Podľa § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v rozhodnom čase „Poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1, je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.“

Podľa § 19 ods. 1 a 2 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v rozhodnom čase „Ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru sa vypočíta podľa vzorca uvedeného v prílohe č. 2. Na účely výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov sa použijú celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom s výnimkou poplatkov, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť za nedodržanie akýchkoľvek záväzkov ustanovených v zmluve o spotrebiteľskom úvere, a iných poplatkov okrem kúpnej ceny, ktorú je spotrebiteľ povinný zaplatiť za kúpu tovaru alebo uskutočnenie služieb bez ohľadu na to, či sa operácia vykoná v hotovosti alebo na úver. Náklady na vedenie účtu, na ktorom sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, náklady na používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a ostatné náklady na platobné transakcie sa zahrnú do celkových nákladov spotrebiteľa spojených s úverom, ak otvorenie účtu nie je dobrovoľné a náklady na účet neboli zrozumiteľne a samostatne uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere alebo v akejkoľvek inej zmluve uzavretej so spotrebiteľom.“

Podľa § 23 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v rozhodnom čase „Kontrolu dodržiavania povinností ustanovených týmto zákonom vykonáva Slovenská obchodná inšpekcia, ak osobitný zákon neustanovuje inak; toto ustanovenie sa nevzťahuje na vedenie registra veriteľov.“

Podľa § 451 ods. 1 a 2 OZ „Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.“

Podľa prvej vety § 456 OZ „Predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal.“

Podľa prvej vety § 100 ods. 1 OZ „Právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110).“

Podľa § 107 ods. 1 a 2 OZ „Právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.“

Vykonaným dokazovaním mal okresný súd za preukázané, že medzi stranami sporu bol úverovou zmluvou č. 800501538 z 26.09.2011 založený záväzkový vzťah, avšak okresný súd sa v prvom rade musel vysporiadať s tým, či sa v danom prípade jedná alebo nejedná o záväzkovo-právny vzťah spotrebiteľského charakteru a to v interakcii s obrannou argumentáciou žalovaného, že v danom prípade bol žalobcovi úver poskytnutý za účelom výkonu zamestnania, ktorá možnosť bola v dotknutej úverovej zmluve aj vyznačená a to zaškrtnutím v príslušnej kolónky vo formulárovej úverovej zmluve, podľa ktorej cit. „Dlžník prehlasuje, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon zamestnania“, ktoré prehlásenie v úverovej zmluve bolo žalobcom osobitne signované a navyše uvedený účel použitia z úveru žalobcovi poskytnutých finančných prostriedkov mal žalobca potvrdiť aj v osobitnom prehlásení z 26.09.2011 k úverovej zmluve, v ktorom mal žalobca podľa žalovaného vlastnou rukou napísať, že finančné prostriedky z úveru použije pre účely pracovnej cesty. Vzhľadom na uvedené sa tak podľa žalovaného nejedná v danom prípade o vzťah spotrebiteľsko-dodávateľský, ale o vzťah medzi dvoma podnikateľmi.

V súvislosti s uvedeným okresný súd podotýka, že zmluvný vzťah založený medzi žalobcom a žalovaným úverovou zmluvou z 26.09.2011 deklaroval ako vzťah spotrebiteľsko-dodávateľský vo svojom odvolacom rozhodnutí v danej veci krajský súd a to vychádzajúc z jeho vedomostí o rozhodovacej činnosti, že v prípadoch kedy sa fyzická osoba domáha vydania bezdôvodného obohatenia voči nebankovému subjektu sa jedná o vzťah spotrebiteľský, s poukazom, že aj sám žalobca má za to, že v danom vzťahu so žalovaným má status spotrebiteľa, keďže krajský súd uviedol cit. „Odvolací súd v prvom rade poukazuje na to, že z jeho rozhodovacej činnosti je mu známe, že v obdobných prípadoch (t.j. keď na strane žalobcu vystupuje fyzická osoba a na strane žalovaného nebankový subjekt a predmetom sporu je vydanie bezdôvodného obohatenia) sa jedná o spotrebiteľské spory. Napokon aj sám žalobca

sa podanou žalobou domáhal ochrany svojich práv spotrebiteľa vyplývajúcich z úverovej zmluvy, ktorá má mať povahu zmluvy spotrebiteľskej.“, z ktorého dôvodu napokon krajský súd aj priznal žalobcovi zvýšenú mieru ochrany prináležiacu spotrebiteľovi a rozhodnutie okresného súdu, ktorý si túto otázku nevedel ustáliť iba na základe tvrdenia žalobcu, zrušil.

V súvislosti so spôsobom uzatvárania úverových zmlúv žalovaným a s jeho praktikami pri ich uzatváraní, podľa okresného súdu nie je možným opomenúť judikatúru súdov (napr. Krajský súd v Prešove sp. zn. 18 Co 63/2018 z 12.09.2018), v zmysle ktorej iba samotné zaškrtnutie kolónky v zmluve o poskytnutí úveru, že úver sa poskytuje na výkon povolania, zamestnania alebo podnikania, nie je bez ďalšieho preukázaním toho, že ide o úver poskytnutý na podnikateľské účely, takže ohľadom preukázania tejto okolnosti, t.j. že úver bol skutočne poskytnutý za účelom podnikania, znáša dôkazné bremeno dodávateľ, čiže tento je zaťažený k preukázaniu tohto zmluvného dojednaní. V danom prípade sa žalovaný snažil toto dôkazné bremeno uniesť tým, že predložil dodatok k úverovej zmluve z 26.09.2011 v ktorom mal žalobca (spotrebiteľ) vlastnoručne uviesť, že prostriedky z úveru v plnej výške 500,- Eur použije ako náklady na pracovnú cestu, na základe čoho žalovaný má za to, že tieto finančné prostriedky boli žalobcovi poskytnuté pre účely výkonu zamestnania a teda, že žalobca nemôže v tomto vzťahu so žalovaným požívať status spotrebiteľa. Inými slovami, v tomto prípade žalovaný neargumentoval iba tým, že vo formulárovom type úverovej zmluvy, v ktorej boli k dispozícii kolónky označujúce rôzny účel poskytnutia úveru a to konkrétne kolónky – „zamestnanie“; „povolanie“; „podnikanie“ a „iný účel“, bola zaškrtnutá kolónka „zamestnanie“, ale aj tým, že žalobca toto mal verifikovať aj vlastnoručným prehlásením v dodatku k úverovej zmluve.

Aj napriek uvedeným tvrdeniam a predloženým dôkazom, však okresný súd tieto tvrdenia žalovaného aj tak nepovažoval za dostatočne presvedčivé a hodnoverné a to aj vzhľadom na skutočnosť, že z praxe žalovaného je zrejmé, že úverové zmluvy vyplňajú obchodní agenti alebo zamestnanci žalovaného a klient ich iba signuje, často bez vedomosti o ich dôsledkoch, pričom z rozhodovacej súdnej praxe je známym, že obchodní zástupcovia žalovaného sa dopúšťali nekalej obchodnej praktiky a svojvoľne vyznačovali spotrebiteľom v úverových zmluvách povolanie ako účel úveru bez toho, že by to bolo skutočným dôvodom uzavretia zmluvy, ktoré praktiky žalovaného boli aj s ohľadom na žalobcom zmienenú výzvu Európskej komisie č. 2012/4165 vyhodnotené ako nekalé. Uvedené pochybnosti umocňujú i rozhodnutia súdov o uložení povinnosti žalovanému, aby sa tejto nekalej obchodnej praktiky zdržal.

Okresný súd je však názoru, že na konštatovanie vzťahu medzi žalobcom a žalovaným ako spotrebiteľského nepostačujú ani uvedené zovšeobecnené závery súdnej praxe a ani iba jednostranné presvedčenie žalobcu, že v tomto vzťahu mal postavenie spotrebiteľa obzvlášť, za situácie, kedy žalovaný okrem formulárovej úverovej zmluvy predložil aj jej dodatok, v ktorom mal žalobca vlastnoručne prehlásiť, že finančné prostriedky z úveru použije ako náklady na pracovnú cestu, ako to tvrdí žalovaný. Odhladnuc od toho, že v dodatku k úverovej zmluve z 26.09.2011 nie je žalovaným uvedené, rukou písané prehlásenie žalobcu jasne čitateľným, ako to uvádza žalovaný, tak okresný súd má zato, že aj keby tomu tak teoreticky bolo a to, žeby žalobca skutočne napísal, že úver použije ako náklady na pracovnú cestu, tak ani z úverovej zmluvy a ani z jej dodatku nevyplýva, žeby žalovaný skúmal, či žalobca v rozhodnom čase ich uzavretia bol vôbec zamestnaný, ako čo a kde, aby bolo možné vôbec uvažovať, žeby žalobca skutočne mohol úver využiť na pracovnú cestu, t.j. na cestu nevyhnutne spojenú s druhom a charakterom jeho práce. Okrem toho, aj keby v rozhodnom čase uzavretia tak úverovej zmluvy, ako aj jej dodatku obidve z 26.09.2011, žalobca bol skutočne zamestnaný a charakter jeho práce by si vyžadoval na jej výkon pracovné cesty, tak keďže sa malo jednať o zamestnanie, je len málo objektívne uveriteľným, žeby si náklady pracovnej cesty, t.j. cesty spojenej s výkonom zamestnania, žeby si ich hradil zamestnanec sám a to dokonca z úverových prostriedkov, keďže pracovnoprávne predpisy upravujú spôsoby náhrad nákladov (aj preddavkovo) na pracovné cesty zamestnancov (tzv. diéty a cestovné náhrady) ich zamestnávateľmi. A ak by aj teoreticky išlo o prípad, žeby žalobca mienil úver využiť na cestu za účelom hľadania si zamestnania, tak v danom prípade by sa nejednalo už o vynaloženie prostriedkov v spojení s výkonom zamestnania, ale výhradne na súkromnú cestu s neistým účelom určeným samotným žalobcom, zamestnanie si iba nájsť.

Vzhľadom na vyššie uvedené konkrétne okolnosti veci, okresný súd nemal pochybnosti o povahe zmluvného vzťahu medzi stranami sporu ako spotrebiteľského.

Okresný súd teda ustálil, že záväzkový vzťah založený medzi žalobcom a žalovaným úverovou zmluvou č. 800501538 z 26.09.2011 je spotrebiteľského charakteru, pretože žalovaný ako právnická osoba poskytol žalobcovi ako fyzickej osobe úver v rámci predmetu svojho podnikania, pričom žalobca čerpal úver ako fyzická osoba nie na preukázané účely výkonu zamestnania, povolania či podnikania. Preto

nemôžu byť pochybnosti o použití ustanovení Občianskeho zákonníka na posúdenie náležitostí celej úverovej zmluvy, vrátane podmienok, za ktorých bol úver poskytnutý, ako aj právnych predpisov, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru (zákon o spotrebiteľských úveroch).

Žalobca sa podanou žalobou domáha voči žalovanému vydania mu bezdôvodného obohatenia v sume, o ktorú sumu mal žalobca preplatiť žalovaným jemu poskytnutú sumu istiny úveru aj o sumu „poplatku“ a to na tom základe, že úverovú zmluvu č. 800501538 z 26.09.2011, ktorá bola právnym podkladom pre poskytnutie úveru žalobcovi, je podľa žalobcu kvôli absencii jej obligatórnych zákonných náležitostí vyžadovaných zákonom o spotrebiteľských úveroch v čase jej uzavretia, potrebné považovať za bezúročnú a bezpoplatkov. Z uvedeného dôvodu skôr, ako by bol okresný súd ustálil dôvodnosť a výšku žalobcom žalovanej sumy bezdôvodného obohatenia, sa okresný súd musel, ako s otázkou predbežnou, zaoberať tým, či úverová zmluva uzavretá 26.09.2011 medzi sporovými stranami má alebo nemá všetky zákonné náležitosti v súlade s cit. zákonom o spotrebiteľských úveroch a teda či jej (ne)svedčí bezpoplatkovosť a bezúročnosť.

Keďže úverová zmluva z 26.09.2011 uzavretá medzi stranami sporu má charakter spotrebiteľskej zmluvy v zmysle cit. § 2 písm. d) zákona o spotrebiteľských úveroch, musí obsahovať náležitosti ustanovené zákonom pre takéto zmluvy podľa cit. § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu jej uzavretia.

Súd je povinný skúmať danosť zákonných náležitostí spotrebiteľskej zmluvy za účelom vyváženia nerovnakého (nerovnocenného) postavenia jej zmluvných strán, keďže pre spotrebiteľské zmluvy je vo všeobecnosti charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom spravidla z pozície „slabšej“ zmluvnej strany, nakoľko práve dodávateľ je tvorcom zmluvných podmienok, ktoré sú vopred určené a ktoré spotrebiteľ spravidla nemá možnosť reálne ovplyvniť. Účelom právnej úpravy upravujúcej právne vzťahy spotrebiteľského charakteru je práve vyrovnávať túto nerovnováhu v právnom postavení dodávateľa a spotrebiteľa. Vychádza sa totiž z predpokladu, že predovšetkým spotrebiteľ uzatvára zmluvu s dodávateľom v dobrej viere, že dodávateľ vzhľadom na jeho podnikanie koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Preto okresný súd v záujme naplnenia ochrany spotrebiteľa (žalobca) preskúmal dôvodnosť žalovaného nároku, najmä v kontexte jeho súladu s príslušnými právnymi normami upravujúcimi ochranu spotrebiteľov a to predovšetkým v tom smere či dotknutá úverová zmluva okrem všeobecných náležitostí podľa OZ obsahuje aj osobitné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere obsiahnuté v cit. § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, absenciu ktorých tento zákon v ustanovení cit. § 11 ods. 1 spája s následkom bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

Podľa okresného súdu v úverovej zmluve z 26.09.2011 absentuje v prvom rade zákonná náležitosť podľa cit. § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch a to je uvedenie cit. „doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere“, ktorý zákonný parameter, nie je možné zamieňať s údajom o „termíne“, resp. dátume konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, keďže doba pojednáva o dĺžke časového úseku ako takej, t.j. či tento časový úsek trvá týždeň, mesiac, či jeden alebo viac rokov a pod., a teda z podstaty tejto veličiny je zrejším, že tento parameter na rozdiel od termínu, ktorý pojednáva o jednorazovom konkrétnom čase vyjadriteľnom presným dátumom, tak dobu, ako dĺžku časového úseku, nie je možné vymedziť dátumom. Na margo uvedeného, podľa okresného súdu nie je možné apelovať na inteligenciu a rozumovú vyspelosť spotrebiteľa a na jeho schopnosť porozumieť písanému textu, v ktorom dôsledku by tak spotrebiteľ mal byť schopným, z v úverovej zmluve uvedených údajov o dátume prvej a poslednej splátky úveru alebo o počte splátok, ako ej tomu v tomto prípade, vypočítať dobu trvania úverového vzťahu, pretože v prvom rade je treba identicky apelovať na túto istú schopnosť u dodávateľa, t.j. na jeho schopnosť s porozumením poznať a aplikovať explicitné ustanovenie zákona, t.j. dodávateľ ako podnikateľ v oblasti poskytovania úverov by v prvom rade mal poznať zákon, ktorý túto jeho činnosť reguluje, ak by tomu tak bolo a dodávateľ by do úverovej zmluvy dal všetky zákonné náležitosti, tak podľa okresného súdu, by už následne nebolo potrebnej žiadnej polemiky o tom, či spotrebiteľ má alebo by mal mať určitý stupeň inteligencie, aby si z v zmluve uvedených parametrov „domyslel“ alebo „odvodzoval“ či sám vypočítaval iné jej zákonné parametre, pretože tieto by už mali byť v zmysle zákonného imperatívu dodávateľom explicitne v zmluve uvedené. A nebola by potrebnou

ani polemika o výklade cit. § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch, pretože toto ustanovenie je explicitné, jasné a zrozumiteľné bez potreby jeho modifikovania a prispôsobovania výkladmi o prípadných možných ústupkoch z jednoznačnej zákonnej požiadavky označiť v úverovej zmluve dobu jej trvania, nejakými opismi, tobôž, ak údaj o dobe trvania úverového vzťahu nie je samoučelným, ale od neho sa odvíjajú aj iné parametre úveru, ako je napr. výpočet RPMN alebo maximálna prípustná výška úrokovej sadzby, ktorá sa taktiež odvíja od charakteru úveru a od doby jeho trvania; prípadne o maximálnej priemernej RPMN a pod., takže pokiaľ ide o parameter doby trvania úverového vzťahu v žiadnom prípade sa nejedná o údaj bagateľný či zanedbateľný, ktorý by bolo možné ponechať iba na spoľah o obvyklom chápaní písaného textu spotrebiteľom, pretože od neho závisia a sú odvodené aj iné jeho kľúčové parametre a ich následná odkontrolovateľnosť. Vzhľadom na uvedené závery, tak okresný súd uzavrel, že uvedenie doby trvania úverového vzťahu v úverovej zmluve z 26.09.2011 absentuje.

Inými slovami v prvom rade je tu daná zodpovednosť dodávateľa za obsah úverovej zmluvy, ktorý ju aj sám tvorí a nie spotrebiteľ, preto ak dodávateľ nedá do úverovej zmluvy všetky zákonné náležitosti, musí za toto svoje konanie znášať zodpovednosť v podobe straty nároku na úroky a poplatky z úveru a toto svoje pochybenie nemôže dodatočne prenášať na plecia spotrebiteľa ani s apelom na schopnosti spotrebiteľa porozumieť písanému textu a „dotvoriť“ si tento text zmluvy o to, o čo ho dodávateľ ochudobnil, alebo s apelom na potrebu výkladu inak jasnej právnej normy.

Pojmy „doba trvania úverového vzťahu“ a „termín splatnosti úveru“ teda, ako už bolo uvedené, sú dva rozdielne parametre úveru, ktoré nie je možné zamieňať a to už aj z dôvodu, že ak by zákonodarca mal v úmysle stotožniť tieto dva pojmy, neuvádzal by ich v zákonomnom znení osve, ako aj z dôvodu, že neuvedením tejto skutočnosti sa úverová zmluva stáva pre spotrebiteľa málo transparentná a výpovedná, keďže spotrebiteľ by mal mať poskytnuté prehľadné informácie o úvere bez potreby použitia kalkulačky (t.j. napr. bez toho aby bol nútený odpočítavať si od konečného dátumu splatnosti počiatočný dátum splatnosti a pod., pozn.), pričom treba mať stále na zreteli, že žalovaný (dodávateľ) poskytoval úverové služby neurčitému počtu klientov na rôznej úrovni vyspelosti, pričom aj spotrebiteľ s priemernými schopnosťami by mal mať reálnu predstavu o dobe, počas ktorej bude zaťažený bremenom splácania svojho finančného záväzku pochádzajúceho z úverového vzťahu. Podľa okresného súdu v tomto smere zákonný parameter „doby trvania úverového vzťahu“ nemožno stotožniť ani s údajom o počte splátok (v danom prípade 12), ktorými mal žalobca jemu poskytnutý úver splatiť a to už aj len z dôvodu, že aj v tomto prípade, ak by tomu tak bolo (t.j. žeby tieto pojmy bolo možné stotožniť, pozn.), tak zákonodarca by logicky nevyžadoval uvedenie oboch týchto parametrov úveru v úverovej zmluve osve [počet splátok - cit. § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch; doba trvania - cit. § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch], ale uspokojil by sa iba s uvedením jedného z nich. Avšak práve v záujme ochrany spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v spotrebiteľsko-dodávateľskom vzťahu, v záujme neponechať spotrebiteľa, aby si sám pracne z dodávateľom uvedených údajov úveru sám vypočítaval jeho iné parametre, zákonodarca vyslovene vyžaduje, aby v úverovej zmluve bola uvedená tak „doba trvania úverového vzťahu“, ako aj „termín splatnosti úveru“ a aj „počet splátok“. V tomto smere sa podľa okresného súdu nejedná len o vec výkladu aplikovanej právnej normy, ale ide o explicitne (jasne a presne) formulovaný zákonný imperatív ohľadne náležitosti úverovej zmluvy, ktorého porušenie je explicitne sankcionované zákonom predvídaným spôsobom a to bezpoplatkovosťou a bezúročnosťou úveru. A ak by aj bol žalovaný toho názoru, že sa jedná o vec výkladu cit. § 9 ods. 2 písm. f) a k) zákona o spotrebiteľských úveroch (okresný súd tento názor nezdíeľa, pozn.), tak aj v tomto prípade by platilo, a to opäť v záujme ochrany spotrebiteľa, v spotrebiteľských vzťahoch univerzálne zákonodarcom v cit. § 54 ods. 2 OZ proklamované výkladové pravidlo, podľa ktorého v prípade pochybností o obsahu úverových zmlúv je vždy uprednostnený výklad pre spotrebiteľa priaznivejší. Okresný súd je názoru, že v tomto prípade zodpovednosť žalovaného, ako veriteľa za nerešpektovanie zákonného imperatívu na explicitný obsah úverovej zmluvy, podľa ktorého musí byť v nej uvedený nie len údaj o termíne splatnosti úveru [§ 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch] a o počte splátok [§ 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch], ale aj údaj o dobe trvania úverového vzťahu [§ 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch], nie je možné prenášať na plecia spotrebiteľa (žalobcu) s odvolávaním sa na jeho spôsobilosť na právne úkony a matematické zručnosti a vyspelosť a pod., pretože tak ako už bol okresný súd aj uviedol, žalovaný (dodávateľ), ktorý podniká aj v oblasti poskytovania spotrebiteľských úverov musí mať na zreteli nielen rôznorodosť svojej klientely z hľadiska jej zručnosti a vyspelosti, ale aj okolnosti za ktorých spotrebiteľia o úver žiadajú, potrebujú a chcú, pričom častokrát za týchto okolností aj seba viac vyspelý spotrebiteľ stráca ostražitosť a pozornosť k tomu, aby svojim „zodpovedným“ prístupom mal ešte nahrádzať povinnosti dodávateľa a pracne hľadať, domýšľať si, či vypočítavať si

parametre úveru, ktorých umiestnenie v úverovej zmluve, zákonodarca majú už všetko toto na zreteli, už explicitne (obligatórne) zákonne vyžaduje a aj zákonom predvídaným spôsobom sankcionuje.

Na tomto mieste okresný súd uvádza, že keďže absencia, čo už i len jednej zákonnej náležitosti v úverovej zmluve v zmysle cit. § 11 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch, odôvodňuje legitímne prijať záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, by už nebolo azda ani potrebným zaoberať sa ďalšími dôvodmi, pre ktoré okresný súd dotknutý úverový vzťah medzi žalobcom a žalovaným za taký vyhodnotil, avšak z dôvodu presvedčivosti svojho odôvodnenia sa okresný súd venoval aj ďalším týmto dôvodom.

V preskúmvanej úverovej zmluve okrem toho absentuje aj ďalšia obligatórna náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa cit. § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch a to je údaj o konečnom termíne splatnosti úveru. V danom prípade je tento údaj v úverovej zmluve absentuje, pričom údaj o termíne konečnej splatnosti úveru musí byť čitateľný a presne určený a to uvedením konkrétneho dňa, mesiaca a roku, kedy spotrebiteľský úver nadobudne konečnú splatnosť. Aj tu platí, že samotný počet splátok nemožno stotožniť s konečnou splatnosťou úveru, nepochybne zákonodarca pod konečnou splatnosťou úveru nemyslel len stanovenie počtu mesačných splátok, pretože inak by sa uspokojil s náležitosťou pod písm. k), kde sa uvádza aj počet splátok. Obe tieto náležitosti teda nie je možné stotožniť a iný výklad než ten, že termín konečnej splatnosti úveru je potrebné určiť dátumovo, neprichádza do úvahy (napr. rozsudok Krajského súdu v Žiline 5Co 286/14 zo dňa 27.5.2014). Na základe uvedeného možno konštatovať, že údaj o termíne konečnej splatnosti úveru v úverovej zmluve absentuje.

V preskúmvanej úverovej zmluve absentuje aj podstatná náležitosť podľa cit. § 9 ods. 2 písm. i) zákona o spotrebiteľských úveroch a to uvedenie úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru a podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny. V danom prípade údaj o úrokovej sadzbe v úverovej zmluve nie je vôbec uvedený, takže spotrebiteľ (žalobca) pri jej podpise nemal vôbec reálnu predstavu o nákladovosti jemu poskytnutého úveru, ktorá skutočnosť má dopad aj na neoveriteľnosť ďalšej podstatnej náležitosti úverovej zmluvy a to na určenie ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN), ktorý údaj odzrkadľuje celkové náklady, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť za jemu poskytnutý úver, teda zahŕňa v sebe aj údaj o ročnej úrokovej sadzbe úveru (viď ďalej, pozn.).

Okresný súd poukazuje aj na ďalší nedostatok úverovej zmluvy z 26.09.2011 a to, že v úverovej zmluve absentuje jej podstatná náležitosť podľa cit. § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch, v súvislosti s v úverovej zmluve uvedenou ročnou percentuálnou mierou nákladov (RPMN), a to uvedenie všetkých predpokladov použitých na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov, resp. priamo v úverovej zmluve absentuje explicitný a pre spotrebiteľa zrozumiteľný výpočet tejto RPMN na základe údajov platných v čase uzatvorenia úverovej zmluvy s prehľadným uvedením všetkých predpokladov k jej výpočtu použitých. RPMN vyjadruje reálnu cenu spotrebiteľského úveru a je kľúčovým ukazovateľom pre porovnanie výhodnosti úverov od rôznych úverových inštitúcií. Je to teda pre spotrebiteľa najdôležitejší ukazovateľ ceny úveru, pretože okrem úrokovej miery v sebe zahŕňa aj ďalšie iné poplatky súvisiace s úverom ako napr. poplatok za vybavenie úveru, poistenie úveru, ak je podmienkou pre získanie výhodnejšieho úroku, a iné, prepočítané na jeden kalendárny rok. Inými slovami RPMN vyjadruje celkové náklady, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť za požičanú sumu, keďže zohľadňuje nielen úrok, ale aj ostatné poplatky súvisiace s úverom. Okresný súd má za to, že v danom prípade v úverovej zmluve nie sú v súlade s dikciou cit. § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch prehľadne uvedené všetky potrebné údaje, žalobcom (dodávateľom) použité pre výpočet RPMN, pretože nie je úlohou spotrebiteľa hľadať a „pátrať“ v úverovej zmluve, či táto obsahuje všetky potrebné údaje pre výpočet RPMN, o ktorých spotrebiteľ napokon ani len nemá vedomosť, ktoré všetky údaje to sú (teda nevie ani ktoré má hľadať) a aj preto spotrebiteľ má mať prehľadne a na jednom mieste sprístupnené všetky tieto vstupné údaje k výpočtu RPMN použité. S poukazom na cit. § 9 ods. 2 písm. j), § 19 ods. 1, 2 a § 23 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v rozhodnom čase, má okresný súd za to, že zákon o spotrebiteľských úveroch v rozhodnom čase uzatvorenia úverovej zmluvy vyžadoval, aby v úverovej zmluve boli uvedené nie len predpoklady na výpočet RPMN, ale aj samotný jej výpočet, a to ani nie iba púhe opísanie vzorca zo zákona, pretože, ako sa z citovaných noriem javí, výpočet RPMN nie je len internou záležitosťou dodávateľa (veriteľa), ktorý by mal v úverovej zmluve uviesť už len

výsledok tohto svojho výpočtu, ale tento výpočet má byť transparentným (prehľadným) s komplexným uvedením vstupných premenných na jej výpočet použitých (aby aj spotrebiteľ vedel ktoré z množstva údajov uvedených v úverovej zmluve sú práve tými, ktoré sú pre výpočet RPMN dôležité), tak aby tento výpočet bol odkontrolovateľným nie len samotným spotrebiteľom v čase uzavretia úverovej zmluvy, ale hlavne a predovšetkým, aby bol odkontrolovateľným aj hocikedy spätne kontrolným orgánom za účelom zistenia, ako a či dodávateľ (veriteľ) v ktoromkoľvek čase postupoval pri výpočte RPMN v súlade so zákonom. Ak by totižto tomu tak nebolo a platilo by, že zákonu by bolo dané zadosť, ak by údaje použité pre výpočet RPMN, bez jej výpočtu, boli uvedené v úverovej zmluve a to na jej rôznych miestach, za ktoré údaje možno považovať výšku a dobu úveru, výšku splátky, jej periodicitu a počet, výšku úrokovej sadzby a poplatkov, a ktoré údaje sú v zmysle cit. § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch obligatónnymi náležitosťami úverovej zmluvy už podľa písmen f), g), i) a k) tohto ustanovenia, tak potom by zákonodarca logicky nevyžadoval výpočet RPMN a tieto k výpočtu RPMN použité údaje duplicitne aj podľa písmena j) cit. § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v rozhodnom čase a už vôbec by neuvádzal v prílohe tohto zákona aj vzorec resp. rovnicu tohto výpočtu RPMN s odkazom na jeho aplikáciu podľa cit. § 19 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v rozhodnom čase. Samozrejme podľa okresného súdu, aj v tomto prípade platí pri pochybnostiach o obsahu úverových zmlúv, všeobecné výkladové pravidlo uprednostňujúce výklad pre spotrebiteľa priaznivejší.

Vo vzťahu k skutočnosti, že predmetný výpočet by sa mohol nachádzať v samostatnom dokumente označenom napr. ako „Štandardné Európske informácie o spotrebiteľskom úvere“, okresný súd uvádza, že v danom prípade by sa jednalo iba o predzmluvný formulár pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 ods. 2 zákona o spotrebiteľskom úvere, ktorý však veriteľa (dodávateľa) nezbavuje povinnosti predmetnú náležitosť uviesť aj priamo v samotnej úverovej zmluve, tak ako to vyžaduje imperatívna zákonná dikcia § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch, ktoré ustanovenie vyžadovalo, aby táto náležitosť bola obligatónnou náležitosťou bezprostredne spotrebiteľskej zmluvy podpísanej oboma zmluvnými stranami a nie iných, vznik úverového vzťahu „sprevádzajúcich“ formulárov, či žiadostí.

Napokon má okresný súd za to, že v úverovej zmluve z 26.09.2011 absentuje aj náležitosť podľa cit. § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch a to je uvedenie cit. „...výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradenie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia“, pričom v tejto otázke sa okresný súd stotožňuje s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Co 82/2018 z 12.12.2018, v ktorom krajský súd jednako odôvodnil odklon od skoršej judikatúry a jednako sa vysporiadal aj s otázkou nepriameho účinku smernice.

Krajský súd v Prešove vo svojom rozhodnutí sp. zn. 2 Co 82/2018 z 12.12.2018 taktiež uviedol cit. „Primárnemu účelu právnej úpravy obsiahnutej v ust. § 9 ods. písm. k) predmetného zákona však zodpovedá len taký výklad, ktorý každý z atribútov vyjadrených v zákone slovami „výška, počet a termíny splátok“ viaže ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru majúceho sa v konečnom dôsledku zaplatiť, teda ako k istine, tak i k úrokom a tiež k poplatkom. Naplneniu uvedeného účelu preto nemôže učiniť zadosť zmluva uvádzajúca uvedenie celkovej výšky mesačnej splátky, neobsahujúca aj vyčíslenie čiastkových súm reprezentujúcich jednotlivé čiastkové položky, čo je napriek odchylnosti takejto úpravy spotrebiteľských úverov od úpravy úverov všeobecne práve dôkazom zvýšenej pozornosti venovanej ochrane spotrebiteľa.

Pre všetky spotrebiteľské spory, v ktorých sa rieši otázka, či má zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať splátky v členení na splátky istiny, splátky úrokov a splátky poplatkov alebo nie, ako aj otázka, kedy sa považuje spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov, je skutočnosť, že Smernica Rady 93/13/EHS zakotvuje tzv. úplnú harmonizáciu úplne irelevantná, pretože Slovenská republika pri implementácii smernice do Zákona o spotrebiteľských úveroch povinnosť tzv. úplnej harmonizácie porušila. To, že Súdny dvor Európskej únie vo veci C-42/2015 potvrdil, že smernica sa má vykladať tak, že členské štáty nesmeli zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto smernice je bezvýznamné, pretože v tomto konkrétnom prípade išlo o vnútroštátne právo nad rámec smernice, ak vo svojej vnútroštátnej právnej úprave vyžaduje v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvádzať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Ak by slovenský zákonodarca chcel vyjadriť to isté, čo požaduje smernica, ktorá navyše obsahuje požiadavku tzv. úplnej harmonizácie, je zrejmé, že by použil takú istú terminológiu ako používa smernica. Avšak

slovenský zákonodarca takúto terminológiu nepoužil, ale k termínu „splátky“ pridal slová „istiny, úrokov a iných poplatkov“.

V takomto prípade dochádza ku kolízii obsahového znenia Zákona o spotrebiteľských úveroch a Smernice Rady 93/13/EHS, ktoré má za následok sprísnenú požiadavku slovenského zákonodarcu na uvedenie členenia splátok spotrebiteľa v zmluve o spotrebiteľskom úvere, a to konkrétne na istinu, úroky a poplatky. Priama aplikácia ustanovení smernice však prichádza do úvahy len subsidiárne ako ultima ratio vtedy, ak eurokonformný výklad problematického vnútroštátneho ustanovenia nie je možný. Priama aplikácia ustanovenia smernice však nesmie mať za následok uloženie povinnosti fyzickej alebo právnickej osobe, to znamená, že smernica nikdy nemôže mať horizontálny ani obrátený vertikálny priamy účinok. V tejto súvislosti odvolací súd zároveň dodáva, že ak by vykladal vnútroštátne právo eurokonformne, pridržoval sa obsahového znenia smernice a od dodávateľa nevyžadoval členenie splátky na istinu, úroky a poplatky, upustil by tak od zákonnej požiadavky, čo by malo za následok výklad vnútroštátneho práva contra legem a prekročenie limitov uplatnenia nepriameho účinku smernice, pričom takýto postup je neprípustný. V neposlednom rade je potrebné si uvedomiť, že Súdny dvor Európskej únie vykladá jedine a výlučne právo Európskej únie a ako taký nikdy nie je oprávnený poskytovať výklad práva vnútroštátneho. V súlade s vyššie uvedeným Súdny dvor Európskej únie aj vo veci C-42/15 poskytol výlučne výklad Smernice a v žiadnom prípade sa nemohol a ani sa nevyjadroval k výkladu Zákona o spotrebiteľských úveroch.“

Okrem toho okresný súd v súlade s argumentáciou krajského súdu má taktiež za to, že eurokonformný výklad § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch skrz Súdny dvor Európskej únie výklad Smernice Rady 93/13/EHS, je v okolnostiach aplikácie Slovenského zákona o spotrebiteľských úveroch irelevantným, pretože Súdny dvor Európskej únie je oprávnený vykladať len právo Európskej únie, ale nie aj právo vnútroštátne, preto ako to uviedol aj krajský súd, Súdny dvor Európskej únie sa cit. „... nemohol a ani sa nevyjadroval k výkladu Zákona o spotrebiteľských úveroch.“ v podmienkach Slovenskej republiky (SD EÚ podáva výklad bez znalosti individualít právneho poriadku toho ktorého členského štátu únie). Okresný súd navyše uvádza, že podľa jeho názoru, požiadavka uvádzať v úverovej zmluve, ako jej podstatnú náležitosť, aj rozpis resp. skladu každej jednej splátky úveru na sumu istiny, úroku a poplatku, je plne legitímnou a súhlasnou s cit. § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch, pretože už aj z jeho samotného znenia vyplýva, že úvodné uvádzacie slovné spojenie cit. „... výšku, počet a termíny splátok ...“ sa významovo aj gramaticky viaže resp. vzťahuje na každú z v tomto ustanovení zmienenu veličinu t.j. na istinu, úrok aj poplatky, čo v rozmenenom na drobné znamená, že podľa cit. § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch, má úverová zmluva obsahovať (i) „výšku, počet a termíny splátok istiny“ (ii) „výšku, počet a termíny splátok úrokov“ a (iii) „výšku, počet a termíny splátok iných poplatkov“, ktorú zákonnú požiadavku úverová zmluva z 26.09.2011 nespĺňa.

V uvedenej súvislosti okresný súd tiež podotýka, že je mu známy rozsudok Súdného dvora Európskej únie z 09.11.2016 sp. zn. C-42/15 vo veci Home Credit Slovakia, a.s., proti F. C., ktorým boli vykladané ustanovenia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len „smernica“). Súdny dvor Európskej únie rozhodol okrem iného tak, že čl. 10 ods. 2 písm. h) a i) smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Je však potrebné uviesť, ako už bolo uvedené, že Súdny dvor Európskej únie nemá právomoc vykladať zákony členského štátu; toto oprávnenie má iba súd členského štátu. V danom prípade je zrejmé, že povinné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú inak upravené v Smernici a inak v zákone č. 129/2010 Z.z.. Kým článok 10 ods. 2 písm. h) Smernice stanovuje, že Zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza: výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia, ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. v rozhodnom čase stanovovalo, že zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. V súvislosti s touto rozdielnou úpravou vnútroštátneho práva a Smernice, je nutné poznamenať, že priamy účinok Smernice by prichádzal do úvahy len v sporoch, kde je odporcom členský štát resp. akýkoľvek orgán konajúci v jeho mene, čo opakovane judikoval Súdny dvor európskej únie (prípady Marshall, C-152/84, Faccini Dori, C-91/92 a Pfeiffer, C-397/01). Priame použitie Smernice je teda v tomto súdnom konaní neprípustné, pretože žalobcom je súkromná fyzická osoba a žalovaným právnická osoba. Smernici nemožno priznať ani nepriamy účinok v podobe eurokonformného výkladu zákona, teda interpretácie vnútroštátneho práva vo svetle znenia a účelu Smernice. Cieľom eurokonformného výkladu zákona je najmä vyplniť

medzery vnútroštátneho právneho predpisu samotnými ustanoveniami Smernice. V posudzovanej veci možno za použitia jazykového, logického ale aj teleologického výkladu dospieť k záveru, a síce, že v zákone o spotrebiteľských úveroch sú náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere stanovené jednoznačne, a to rozdielne od ustanovení Smernice, nad rámec Smernice. Zákonodarca sa teda od ustanovení smernice odchyľil, a zákon o spotrebiteľských úveroch schválil v takom znení s cieľom zabezpečiť silnejšiu ochranu spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany, čo vyplýva z dôvodovej správy k tomuto zákonu. Akýkoľvek eurokonformný výklad predmetných zákonných ustanovení by bol potom v priamom rozpore so zákonom, nahrádzal by výslovné explicitné znenie zákona, čo je neprípustné, pretože by sa jednalo o výklad contra legem. Aj súdny dvor spresnil, že zásada eurokonformného výkladu vnútroštátneho práva má určité obmedzenia. Povinnosť vnútroštátneho súdu prihliadať na obsah Smernice pri výklade a uplatňovaní relevantných ustanovení vnútroštátneho práva je teda obmedzená všeobecnými zásadami práva a nemôže slúžiť ako základ na výklad vnútroštátneho práva contra legem (rozsudky z 15.04.2008, Impact, C- 268/06, Zb.s. I-2483, bod 100, a Dominguez).

Napokon okresný súd podotýka, že opodstatnenosť uvedenej požiadavky uvádzať v úverovej zmluve rozpis vnútornej skladby každej jednej splátky úveru na sumu istiny, úrokov a poplatkov, je v okolnostiach veci plne legitímnou aj z dôvodu, že výška anuitnej splátky sa počas celej doby splácania síce nemení, avšak v rámci tejto splátky sa mení výška a pomer splátky pripadajúcej na istinu a na úrok, takže podľa okresného súdu, by mal byť spotrebiteľ informovaný, ako sa jeho platby pripisujú na splatenie dlhu, t.j. či sa najsamprv z každej splátky najviac započítava na splatenie úroku a menej na istinu, alebo naopak, pričom uvedenú informáciu spotrebiteľ nemôže vyčítať z údajov o výške anuitnej splátky.

Navyše podporným argumentom požiadavky uvádzať v úverovej zmluve rozpis vnútornej skladby každej jednej splátky úveru na sumu istiny, úrokov a poplatkov možno vyvodiť aj z toho, že suma poslednej anuitnej splátky, ktorou sa spláca už iba zostatok úveru je spravidla v inej sume ako ostatné splátky, takže v prípade neuvedenia v úverovej zmluve rozpisu každej splátky, by spotrebiteľ túto informáciu ani nemal odkiaľ mať.

Na tomto mieste okresný súd taktiež podotýka, že na uvedenej zákonnej povinnosti dodávateľa, uvádzať v úverovej zmluve vnútorný rozpis anuitných splátok v tom zmysle, aká suma z tej ktorej anuitnej splátky bude pripočítaná na splatenie (umorenie) istiny, koľko na úrok a koľko na poplatky, nemôže nič zmeniť ani právo spotrebiteľa dané mu v § 9 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v rozhodnom čase, požadovať od veriteľa amortizačnú tabuľku, pretože jednako opäť, ak by toto pre dostatočnú informovanosť spotrebiteľa postačovalo, zákonodarca by uvedenú povinnosť osobitne nevyžadoval aj v cit. § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch a navyše, toto nemôže postačovať aj z toho dôvodu, že amortizačná tabuľka vydaná v priebehu trvania úverového vzťahu na žiadosť spotrebiteľa, už reaguje na do tej doby spotrebiteľom realizované platby a vyjadruje tak aktuálnu situáciu v zložení jednotlivých splátok a nie situáciu v čase pri vzniku úverového vzťahu.

Okrem toho má okresný súd taktiež za to, že v úverovej zmluve z 26.09.2011, nie je uvedená ani citovaným § 9 ods. 2 písm. y) zákona o spotrebiteľských úveroch vyžadovaná náležitosť a to priemerná RPMN.

Na základe vyššie uvedených dôvodov a pri aplikácii citovaných právnych predpisov dospel okresný súd k záveru, že úverová zmluva z 26.09.2011 neobsahuje zákonné náležitosti ustanovené cit. § 9 ods. 2 písm. f), i), j), k) a y) zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v rozhodnom čase, čo v spojení s cit. § 11 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v rozhodnom čase, má za následok, že spotrebiteľský úver poskytnutý žalobcovi na jej základe, je bezúročný a bez poplatkov, preto bol žalobca povinný vrátiť žalovanému iba sumu jemu reálne poskytnutej istiny úveru vo výške 500,- Eur, avšak keďže žalobca žalovanému zaplatil až sumu 984,- Eur, tak žalovaný titulom bezdôvodného obohatenia, keďže plnenie nad sumu 500,- Eur prijal od žalobcu bez platne dojednaných úrokov a poplatkov, je povinný toto plnenie v sume 484,- Eur (984 – 500) žalobcovi vydať.

Pred ustálením záveru o povinnosti žalovaného vydať bezdôvodné obohatenie žalobcovi, bol okresný súd povinný vysporiadať sa ešte so žalovaným uplatnenou námietkou premlčania žalovaného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia.

Práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa môže oprávnený subjekt domáhať len v rámci plynutia tak subjektívnej, ako aj objektívnej premlčacej doby. V prípade, ak dôjde k uplynutiu jednej z nich, oprávnený nemá možnosť domáhať sa svojho práva z bezdôvodného obohatenia, nakoľko došlo k jeho

premlčaniu. Subjektívna premlčacia doba je upravená v § 107 ods. 1 OZ tak, že právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Objektívna premlčacia doba je upravená v § 107 ods. 2 OZ a zákon rozlišuje 3-ročnú objektívnu premlčaciu dobu a 10-ročnú objektívnu premlčaciu dobu, pričom ich aplikácia na ten-ktorý prípad závisí od charakteru vzniku bezdôvodného obohatenia. V prípade, ak ide o neúmyselné bezdôvodné obohatenie, je potrebné aplikovať 3-ročnú objektívnu premlčaciu dobu a v prípade úmyselného bezdôvodného obohatenia je potrebné aplikovať 10-ročnú objektívnu premlčaciu dobu. V zásade však pre obe dĺžky objektívnych premlčacích dôb platí, že začínajú plynúť odo dňa, kedy došlo k bezdôvodnému obohateniu. Vo vzťahu k plynutiu oboch premlčacích dôb súd poukazuje na to, že oprávnený sa môže domáhať svojho práva na vydanie bezdôvodného obohatenia len v rámci plynutia oboch lehôt. V prípade, ak dôjde k uplynutiu jednej z nich, oprávnený nemá možnosť domáhať sa svojho práva z bezdôvodného obohatenia, nakoľko došlo k jeho premlčaniu.

Pokiaľ ide o plynutie subjektívnej dvojročnej premlčacej lehoty na vydanie bezdôvodného obohatenia, má okresný súd za to, že táto môže žalobcovi začať plynúť až od momentu kedy sa dozvie, že k bezdôvodnému obohateniu na jeho úkor skutočne došlo a že to bol žalovaný, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil, ktoré skutočnosti je oprávnený svojím rozhodnutím legitímne ustáliť a verifikovať iba súd, nie advokát ani občianske združenie, takže podľa okresného súdu začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty na vydanie bezdôvodného obohatenia spotrebiteľovi začína plynúť až od právoplatnosti rozsudku o neprijateľnosti zmluvnej podmienky alebo od právoplatnosti rozsudku, ktorým bola konštatovaná bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, v dôsledku ktorých bolo súdom ustálené, že dodávateľ sa na úkor spotrebiteľa bezdôvodne obohatil. Inými slovami, keďže verifikovať skutočnosti, že na úkor žalobcu došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto tak na jeho úkor učinil, ktoré skutočnosti sú zákonné determinujúce predpoklady začiatku plynutia subjektívnej premlčacej lehoty na vydanie bezdôvodného obohatenia, je iba v právomoci súdu, preto iba od právoplatnosti jeho rozhodnutia o týchto rozhodných skutočnostiach môže začať plynúť aj premlčacia lehota na domáhanie sa vydania bezdôvodného obohatenia od dodávateľa, z ktorého dôvodu v danom prípade nárok žalobcu premlčaný nebol (napr. SD EÚ C-485/19 z 22.04.2021).

Okrem toho, okresný súd by dospel k identickému záveru o tom, že subjektívna premlčacia lehota žalobcovi na vydanie mu bezdôvodného obohatenia ešte neuplynula aj v prípade, ak by, vzhľadom na niektoré súdne rozhodnutia v obdobných veciach, začiatok plynutia subjektívnej dvojročnej premlčacej lehoty počítal odo dňa 10.01.2019, kedy sa podľa žalobcom predloženého potvrdenie OZ HOOS, mal žalobca dozvedieť o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru v ktorom dôsledku sa žalovaný mal na jeho úkor bezdôvodne obohatiť, pretože v tomto prípade by subjektívna premlčacia lehota uplynula najskôr 10.01.2021, avšak žaloba bola žalobcom podaná už 07.01.2021. Uvedené okresný súd uvádza iba pre komplexnosť veci, avšak nestotožňuje sa s uvedeným, pretože pri návšteve OZ sa žalobca iba ak mohol dozvedieť, že žalovaný sa mohol na jeho úkor bezdôvodne obohatiť a nie že sa tak aj stalo, keďže OZ takéto závery spojené s právnymi dôsledkami, nemá právomoc konštatovať, tj. žalobca sa pri návšteve iba „mohol dozvedieť“, že sa na jeho úkor žalovaný bezdôvodne obohatil, avšak žalobca sa „dozvedel“ [§ 107 OZ – cit. „... keď sa oprávnený dozvie“, nie „mohol dozvedieť“, pozn.] o tom až z rozhodnutia súdu a až táto vedomosť žalobcu môže na seba nadväzovať právne dôsledky v podobe povinnosti žalovaného bezdôvodné obohatenie vydať.

Pokiaľ ide o objektívnu premlčaciu lehotu, v tej súvislosti okresný súd poukazuje na rozsudok Súdneho dvora EÚ (prvá komora) z 22.04.2021 vo veci C-485/19, o návrhu na začatie prejudiciálneho konania, podanom Krajským súdom v Prešove dňa 12.06.2019 (Súdny dvor EÚ doručený 25.06.2019), kde žalovaným bol Profí Credit Slovakia, s.r.o. Súdny dvor EÚ (prvá komora) rozhodol tak, že 1. Zásada efektivity sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že na žalobu podanú spotrebiteľom o vrátenie súm neoprávnene zaplatených v rámci plnenia zmluvy o úvere na základe nekalých podmienok v zmysle Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách alebo na základe podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkami Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.04.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS, sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu.

Rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-485/19 z 22.04.2021 má prednosť pred právnym poriadkom SR. Obdobný záver ako Súdny dvor EÚ zaujal aj Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 7Cdo/268/2021 z 28.02.2022 (v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 2/2022 pod R15/22), podľa ktorého analogická aplikácia 10-ročnej objektívnej premlčacej doby súdmi Slovenskej republiky pri práve spotrebiteľa na vydanie bezdôvodného obohatenia (§ 107 ods. 2 OZ) získaného plnením na základe

spotrebiteľskej úverovej zmluvy, je právnym dôsledkom prednosti rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-485/19 z 22.04.2021 v právnom poriadku SR.

Predmetom tohto konania je spotrebiteľský nárok, ktorý je regulovaný právom Európskej únie. V takom prípade aj s poukazom na čl. 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 3 ods. 1 CSP rozsudky Súdneho dvora EÚ majú prednosť pred vnútroštátnymi prameňmi práva a v rozsahu, v ktorom im vnútroštátne právo odporuje, má súd povinnosť zdržať sa aplikácie konfliktného vnútroštátneho práva. Podľa rozsudku Súdneho dvora EÚ C485/19 zásada efektivity bráni vnútroštátnej úprave objektívnej trojročnej premlčacej lehoty, kedy je potrebné (nevyhnutné) na tento typ nárokov subsidiárne uplatňovať desaťročnú objektívnu premlčaciu lehotu na vydanie bezdôvodného obohatenia, a to bez skúmania zavinenia. Vo vzťahu k aplikácii 10 ročnej alebo 3 ročnej objektívnej premlčacej lehoty je potrebné preto vychádzať zo záverov písomných pripomienok európskej komisie vo veci C485/19 zo 07.10.2019, kde Európska komisia uviedla, že čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vo svetle zásady efektivity vykladať tak, že mu odporuje taká vnútroštátna úprava, v zmysle ktorej spotrebiteľ, ktorý uplatňuje svoj nárok na vrátenie plnenia bezdôvodného obohatenia vzniknutého na základe plnenia spotrebiteľa z nekalej zmluvnej podmienky, má pre uplatnenie 10 ročnej objektívnej premlčacej doby povinnosť dokázať, že veriteľ úmyselne porušil práva spotrebiteľa.

Na základe tohto názoru najvyššej súdnej autority (obdobne tak aj Krajský súd v Prešove sp. zn. 16 CoCsp 11/2022 z 15.12.2022), okresný súd ustálil, že v danom prípade, pre plynutie objektívnej premlčacej lehoty je nevyhnutným na daný prípad aplikovať 10 ročnú objektívnu premlčaciu lehotu.

V danom prípade bola úverová zmluva medzi žalobcom a žalovaným uzavretá 26.09.2011, na základe ktorej na strane žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie, pričom pri počte splátok 12 a so začiatkom splatnosti prvej splátky 01.11.2011, tak jej konečná splatnosť mala nastať najneskôr 01.11.2021, avšak keďže žalobca svoju žalobu podal ešte pred uplynutím tejto lehoty 07.01.2021, je zrejším, že desaťročná objektívna premlčacia doba ešte uplynúť nemohla, preto námietku premlčania žalovaného má okresný súd za nedôvodnú.

Keďže k premlčaniu žalobou žalobcu uplatneného nároku nedošlo, okresný súd pokiaľ ide o výšku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného, vychádzal zo zistenia, že z úveru bolo žalobcom čerpaných 500,- Eur, pričom na jeho splatenie žalobca poukázal v prospech žalovaného sumu 984,- Eur (viď výpis z klientskej zóny žalovaného), ktorú sumu žalovaný nerozporoval (§ 151 ods. 1 CSP), takže možno mať za to, že žalovaný sa na úkor žalobcu obohatil o sumu 484,- Eur, ktorú sumu žalobca pre bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru nebol povinný platiť, ktorej vrátenia sa žalobca podanou žalobou domáha a ktorú sumu mu okresný súd voči žalovanému aj priznal tak, ako to je uvedené vo výroku I. tohto rozhodnutia.

Podľa prvej vety § 517 odsek 1 OZ v znení účinnom ku dňu omeškania „Dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.“

Podľa § 517 odsek 2 OZ v znení účinnom ku dňu omeškania „Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.“

Podľa § 563 OZ „Ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadala.“

Podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, v znení účinnom ku dňu omeškania „Výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.“

Žalobca si uplatnili aj úroky z omeškania odo dňa nasledujúceho po dni doručenia žaloby žalovanému a to vo výške nepresahujúcej limit v zmysle citovaného nariadenia vlády. Dlž vzniknutý bezdôvodným obohatením je dlhom, ktorého zročnosť nie je určená právnym predpisom, alebo rozhodnutím súdu alebo nevyplýva z dohody účastníkov, a preto je dlžník podľa § 563 Občianskeho zákonníka povinný splniť dlh

prvého dňa po tom, čo ho veriteľ o plnenie požiadal. Za prvú výzvu na vydanie bezdôvodného obohatenia okresný súd považoval doručenie žaloby žalovanému (05.02.2021), ktorý bol povinný plniť nasledujúci deň, a preto sa žalovaný dostal do omeškania týmto prvým dňom po doručení mu žaloby, t.j. dňom 06.02.2021, preto okresný súd uložil žalovanému povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 484,- Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne odo dňa nasledujúceho po tom, čo mu bola žaloba doručená do zaplatenia.

Podľa § 255 ods. 1 CSP „Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.“

Podľa § 255 ods. 2 CSP „Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.“

Podľa § 262 ods. 1 CSP „O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.“

Podľa § 262 ods. 2 CSP „O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.“

Podľa § 396 ods. 1 CSP „Ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.“

Podľa § 396 ods. 3 CSP „Ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.“

Týmto rozhodnutím sa konanie končí, preto okresný súd rozhodol aj o nároku na náhradu trov prvostupňového i odvolacieho konania a to podľa zásady úspechu v konaní podľa § 255 ods. 1 CSP. V predmetnom konaní mal žalobca plný úspech tak v prvostupňovom, ako aj v odvolacom konaní, preto okresný súd priznal v spore úspešnému žalobcovi voči neúspešnému žalovanému 100% nárok na náhradu účelne vynaložených trov konania, t.j. keďže konanie sa posudzuje ako celok, priznal mu tento nárok tak vo vzťahu k prvostupňovému, ako aj k odvolaciemu konaniu. O výške náhrady trov konania rozhodne okresný súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku môže podať odvolanie strana, v ktorej neprospech bol rozsudok vydaný (§ 359 C.s.p.). Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na Okresnom súde Bardejov. Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v uvedenej lehote podané na príslušnom odvolacom súde (§ 362 ods. 1, 2 C.s.p.).

V odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) je treba uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Odvolaie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 C.s.p.). Odvolanie len proti odôvodneniu rozsudku nie je prípustné (§ 358 C.s.p.).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 C.s.p.).

Ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd. Ak sa rozhodlo o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom alebo ak sa rozhodnutie týka niekoľkých subjektov a ide o samostatné spoločenstvo podľa § 76 a odvolanie sa výslovne vzťahuje len na niektoré práva alebo na niektoré subjekty, nie je právoplatnosť výroku, ktorý nie je napadnutý, odvolaním dotknutá. To neplatí, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol výslovne dotknutý, alebo ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu. Právoplatnosť ostatných výrokov nie je dotknutá ani vtedy, ak odvolanie smeruje len proti výroku o trovách konania, o príslušenstve pohľadávky, o jej splatnosti alebo o predbežnej vykonateľnosti (§ 367 C.s.p.).

Dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova. Ak odvolateľ vezme odvolanie späť, právoplatnosť napadnutého rozhodnutia nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. Lehoty, ktoré majú plynúť od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, plynú v takom prípade od právoplatnosti uznesenia o zastavení odvolacieho konania. Ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví. Ak sa odvolanie vzalo späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 369 C.s.p.). Ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví. Ak je žaloba vzatá späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 370 C.s.p.).

Žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť (§ 371 C.s.p.). V odvolacom konaní nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou (§ 372 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.